

Standardy Ochrony Małoletnich

Wersja skrócona dla klas IV-VIII

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (tzw. Ustawa o ochronie małoletnich) wprowadza nowe instrumenty ochrony praw dzieci. Są to Standardy Ochrony Małoletnich - zbiór uporządkowanych zasad mających za zadanie chronić uczniów przed szkodliwymi wpływami środowiska szkolnego i pozaszkolnego, oraz przed przemocą. Dokument ten ma uwrażliwić pracowników szkoły, dzieci i rodziców na sygnały mogące świadczyć o występowaniu sytuacji kryzysowych, a także ułatwić podejmowanie działań w takich przypadkach.

Dokument porusza kwestie takie jak:

- **Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.** Wszyscy pracownicy szkoły sprawdzani są pod kątem niekaralności i braku wpisu w *Rejestrze z dostępem ograniczonym*, w tym podczas zamieszkiwania w innych państwach w ciągu ostatnich 20 lat.
- **Zasady bezpiecznych relacji pracowników z uczniami.** Pracownik zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów. Pracownik szkoły zachowuje cierpliwość i odnosi się do ucznia z szacunkiem; uwzględnia jego godność i potrzeby; uważnie wysłuchuje ucznia i stara się udzielić mu odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i wieku; nie zawstydzia go; nie krzyczy (chyba, że wymaga tego sytuacja niebezpieczna); nie ujawnia wrażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym. Pracownik nie może utrzymywać wizerunku ucznia w celach prywatnych, również zawodowych, jeśli rodzic ucznia nie wyraził na to zgody. Pracownikowi zabrania się przyjmowania prezentów od uczniów i ich opiekunów. Wyjątek stanowią drobne, okazjonalne upominki związane ze świętami. W przypadku rozmowy z uczniem na osobności, pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy wychowawców klas, wychowawców świetlicy, pedagogów i psychologa).
- **Zasady kontaktu pracownika z uczniem.** Pracownikowi nie wolno dotykać ucznia w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, uczeń potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz świadomość swojego zachowania względem ucznia. Kontakt fizyczny nie może być niejawnym bądź ukrywany, ani wynikać z relacji władzy i autorytetu. Pracownikom zabrania się angażowania w zabawy typu: łaskotanie, udawane walki, brutalne zabawy fizyczne itp. Istnieją jednak uzasadnione

przypadki kontaktu fizycznego pracownika z uczniem – do takich przypadków zaliczyć można pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, w spożywaniu posiłków, przy poruszaniu się po szkole.

- **Organizacja wycieczek.** Nauczyciele każdorazowo upewniają się, że warunki wyjazdów i wycieczek są bezpieczne, a opiekunowie nie dzielą pokojów z uczniami.
- **Kontakt pracowników szkoły z uczniami poza godzinami pracy.** Jest on co do zasady zabroniony. Jeśli zachodzi taka konieczność, dozwolone środki komunikacji to: służbowy telefon, służbowy e-mail, dziennik elektroniczny. Pracownik szkoły jest zobowiązany do poufności i zachowania w tajemnicy poznanych spraw dotyczących uczniów, rodziców/opiekunów i pracowników.
- **Zasady bezpiecznych relacji między uczniami.** Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły. Uczniowie szanują siebie nawzajem, a także prawo kolegów i koleżanek do własnego zdania, wyglądu i zachowania, jeśli to zachowanie nie narusza wolności innych. Uczniowie zobowiązani są do rozwijania swojej kultury osobistej – używania zwrotów grzecznościowych i nie wypowiedania wulgaryzmów. Problemy rozwiązują bez użycia siły i agresji, nie prowokują. W stosunku do trudności i słabości innych uczniowie okazują współczucie i zrozumienie. Pomagają sobie w potrzebie. W razie zaobserwowania jakichkolwiek wyrazów agresji i wulgarności uczniowie informują o tym pracownika szkoły, a ofiarę agresji otaczają wsparciem i opieką.
- **Zasady zachowania bezpieczeństwa w szkole.** Uczniowie mają zakaz przynoszenia do szkoły ostrych narzędzi i innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji. Uczniowie nie mogą opuszczać sali lekcyjnej bez zgody nauczyciela. Zabrania się wychodzenia ze szkoły w trakcie trwania zajęć szkolnych, a także wagarowania. Podczas zajęć i zabaw organizowanych w szkole uczniowie przestrzegają zasad bezpieczeństwa. Zabrania się przebywania w miejscach niedozwolonych oraz biegania w miejscach do tego nie przeznaczonych. Uczniowie dbają o swoją własność, a także szanują cudzą. Celowe niszczenie cudzych przedmiotów, a także przywłaszczanie ich sobie jest karygodne. Zabrania się wyłudzenia pieniędzy oraz innych przedmiotów od kolegów i koleżanek. Uczniowie mają zakaz fotografowania lub filmowania innych uczniów/ osób w szkole i podczas wycieczek bez ich zgody. Upublicznianie tego typu materiałów bez zgody osób na nich będących skutkować może poważnymi konsekwencjami. Uczniowie powinni zwracać szczególną uwagę na stosowanie przez rówieśników wszelkich objawów cyberprzemocy. O zaistniałych tego typu sytuacjach powinni informować niezwłocznie swoich wychowawców.